

2023-04-06

2023-10-12

2023-103909-0001

Samrådsredogörelse

Avseende spänningshöjning från 70 kV till 130 kV av befintliga kraftledningar mellan station Överby och station Kallhäll, Sollentuna och Järfälla kommuner i Stockholms län

Projektorganisation:

Vattenfall Eldistribution AB
www.vattenfalleldistribution.se

Telefonväxel: 08-739 50 00
Org.nr: 556417-0800
Projektledare: Gustav Fermér
Tillstånd och rättigheter: Svante Skeppström

Samrådsredogörelse:

Sweco
Box 110
901 03 Umeå
www.sweco.se

Uppdragsledare: Eva Espling
Handläggare: Pernilla Arvidsson
Granskare: Jenny Wintzer

Foton, illustrationer och kartor har om inget annat anges, tagits fram av Vattenfall Eldistribution AB och Sweco.

INNEHÅLL

w

1	Inledning.....	4
2	Yttranden och bemötanden.....	5
2.1	Länsstyrelse och kommuner.....	5
2.1.1	Länsstyrelsen i Stockholms län.....	5
2.1.2	Järfälla kommun.....	7
2.1.3	Sollentuna kommun.....	8
2.2	Övriga myndigheter, organisationer och föreningar.....	9
2.3	Enskilda särskilt berörda.....	11

BILAGOR:

A1 Följebrev och samrådsunderlag

A2 Sändlista myndigheter, företag och organisationer

A3 Yttranden Länsstyrelse och kommuner

A4 Yttranden från övriga myndigheter, organisationer och företag

A5 Yttranden från enskilda särskilt berörda

A6 Teknikval

1 INLEDNING

Vattenfall Eldistribution AB (Sökanden) avser att ansöka om ändring av nätkoncession för linje enligt 2 kap. 27 § ellagen, för att spänningshöja befintliga kraftledningar mellan Överby och Kallhäll. Projektet berör Sollentuna och Järfälla kommuner, Stockholms län.

Inom ramen för tillståndsansökan ska samråd genomföras i enlighet med 6 kap. MB vilket framgår av bestämmelsen i 2 kap. 8 a§ Ellagen. Samrådet är en del av tillståndsprocessen och föregår upprättandet av den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska biläggas ansökningshandlingarna.

Sökanden har gjort bedömningen att verksamheten inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och har därför valt att utforma samrådet som ett undersökningsråd enligt 6 kap. 23-25 §§ miljöbalken.

Föreliggande handling utgör en redogörelse för hur samrådet har genomförts i aktuellt fall samt vilka samrådsparter som har kontaktats. Vidare sammanfattas de yttranden som inkommit under samrådsprocessen samt hur sökanden beaktat dessa. Samtliga yttranden som inkommit under samrådsprocessen biläggs även i sin helhet till aktuell skrivelse. I Tabell 1 nedan redovisas de samrådsaktiviteter som genomförts inom ramen för projektet.

Tabell 1. Lista över genomförda samrådsaktiviteter i kronologisk ordning.

Datum	Aktivitet	Se bilaga
2022-05-31	Förfrågan till Länsstyrelsen i Stockholms län angående vägledning kring behovet av dispens och vilka eventuella åtgärder Sökanden skulle behöva vidta för att undvika att behöva söka dispens inom naturreservat Östra Järvafältet.	
2023-01-13	Inbjudan till skriftligt samråd skickades per brev till samtliga lagfarna och taxerade fastighetsägare samt delägare av samfälligheter inom 80-100 meter från de aktuella ledningssträckningarna. Inbjudan skickades även till rättighetsinnehavare på berörda fastigheter. I samrådsbrevet fanns information om möjligheten att beställa fullständigt samrådsunderlag per post eller e-post samt möjligheten att ladda ner detta dokument på Vattenfall Eldistributions hemsida. I samrådsutskicket uppmanades fastighetsägare och övriga berörda att informera om eventuella arrendatorer och nyttjanderättshavare som kunde komma att beröras av det aktuella projektet.	A1
2023-01-16	Inbjudan till samråd inklusive samrådsunderlag skickades ut via post/mail till Länsstyrelsen i Stockholms län, berörda kommuner och övrigt direkt berörda. Sista dag för att inkomma med information och synpunkter i samrådet var 2023-02-24. Samrådet annonserades på Vattenfall Eldistribution AB:s webbplats, www.vattenfalleldistribution.se/kallhalloverby På webbplatsen fanns även komplett samrådsunderlag.	A1 A2

2 YTTRANDE OCH BEMÖTANDE

2.1 Länsstyrelse och kommuner

2.1.1 Länsstyrelsen i Stockholms län

Skriftligt yttrande från Länsstyrelsen inkom den 16 februari 2023 och redovisas nedan samt i sin helhet i Bilaga A3. Tabell 2. Sammanfattning av inkomna synpunkter från länsstyrelsen samt Sökandens bemötande.

Länsstyrelsens synpunkter	Bemötande
<p>Anser inte att några arkeologiska insatser är nödvändiga i ärendet. Dock finns en torplämning (L2020:10647) inom ledningsgatan. Lämningen utgör inte en lagskyddad fornlämning, men den utgör en komponent i vår kulturmiljö och försiktighet behöver iaktas så att den inte kommer till skada i onödan.</p>	<p>För att undvika fysisk påverkan under byggskedet kommer torplämningen märkas ut i fält innan arbetet påbörjas.</p>
<p>Ledningssträckan passerar genom Östra Järvafältets naturreservat. Vattenfall har genom Sweco tidigare samrått med Länsstyrelsen (dnr 521-29875-2022) avseende behov av dispens från naturreservatsföreskrifterna i samband med åtgärder i ledningsgata för aktuell åtgärd.</p> <p>I tidigare yttrande svarade vi bland annat att det i reservatets föreskrifter (föreskrift C7) finns förbud att framföra motordrivet fordon annat än på anvisade vägar (för allmänheten). Eftersom reservatsbeslutet har fattats med stöd av naturvårdslagen, innan miljöbalkens införande, gäller inte föreskrifter gentemot allmänheten för innehavare av särskild rätt. Då ledningsägaren genom ledningsrätten är innehavare av särskild rätt för arbeten i ledningsgatan, kvävs ingen dispens för ledningsägaren att framföra motordrivet fordon i ledningsgatan.</p> <p>I föreskrift A4 i föreskrifter för markägare och innehavare av särskild rätt finns förbud att avverka eller utföra andra skogliga åtgärder utöver vad som anges i reservatets skötselplan. Den aktuella ledningsgatan berör två skötselområden med skog. I båda dessa är avverkning tillåtet, men med vissa generella hänsyn. Det som är aktuellt i detta sammanhang är att "gamla ädellövträd lämnas alltid." Om träd i ledningsgatan måste avverkas som utgör "gamla ädellövträd" så är det förbjudet och dispens hos Länsstyrelsen krävs innan de får avverkas.</p> <p>I föreskrifterna för reservatet, A14, framgår det även att det krävs tillstånd för att dra fram mark eller luftledning. I aktuellt fall kommer Vattenfall enbart byta ut komponenter på befintlig luftledning och använda de befintliga stolparna. Länsstyrelsen bedömer av denna anledning att åtgärden därmed inte träffar tillståndskravet i gällande föreskrifter då åtgärden snarare kan ses som ett underhåll/uppgradering av befintlig ledning.</p>	<p>Sökanden noterar yttrandet. Om träd i ledningsgatan måste avverkas och som utgör "gamla ädellövträd", kommer dispens hos Länsstyrelsen sökas.</p>

<p>Inom området finns ett strandskyddat vattendrag, väster om Klubbbacken. Om åtgärder behöver vidtas som är förbjudna enligt 7 kap. 15§ miljöbalken kan detta kräva dispens från strandskyddsbestämmelserna. Sollentuna kommun är tillsynsmyndighet för strandskyddsbestämmelserna på den aktuella platsen.</p>	<p>Inga åtgärder som är förbjudna enligt 7 kap. 15§ miljöbalken planeras vid det aktuella vattendraget.</p>
<p>Planerad ledningssträcka löper genom ett jordbrukslandskap. Öppna diken, småvatten, våtmarker, åkerholmar och stenrösen i eller i anslutning till jordbrukslandskapet omfattas av generell biotopskydd enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) och 5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Biotopskyddet syftar till att bevara mindre mark- eller vattenområden som är livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda och som bidrar till ett varierat och artrikt landskap. Enligt 7 kap. 11 § miljöbalken får verksamheter eller åtgärder inte vidtas inom ett biotopskyddsområde om det finns en risk för skada på naturmiljön. Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens i det enskilda fallet.</p> <p>I aktuellt ärende verkar det som att biotoper troligtvis inte kommer att påverkas negativt av de planerade arbetena. Men, det är ändå något som ni och entreprenörer bör vara medvetna om vid arbeten nära eller i anslutning till skyddade biotoper.</p>	<p>Sökanden noterar detta och instämmer i bedömningen att inga biotoper kommer att påverkas negativt. Om så ändå kommer att ske kommer dispens från biotopskydd att sökas.</p>
<p>Av samrådshandlingarna framgår att ingen ytterligare jordbruksmark tas i anspråk då inga nya ledningar ska uppföras och befintlig ledningsgata ska användas. Ingen breddning av den befintliga ledningsgatan ska ske. De befintliga kraftledningarna inom sträckningen går dock idag till stor del över och intill brukningsvärd jordbruksmark, så under arbetet med ändringen kan jordbruksmarken och jordbruksverksamheten eventuellt påverkas.</p> <p>Länsstyrelsen uppmanar bolaget att sträva efter minsta möjliga påverkan på brukningsvärd jordbruksmark vid arbetet med åtgärderna. Bolaget bör ha en tät dialog med markägare och jordbrukare under hela processen.</p>	<p>Sökanden kommer att sträva efter minsta möjliga påverkan på brukningsvärd jordbruksmark vid arbetet med åtgärderna. Kontakt tas med markägarna och eventuella arrendatorer inför byggnation.</p>

2.1.2 Järfälla kommun

Skriftligt yttrande från kommunen inkom den 22 februari 2023 och redovisas nedan samt i sin helhet i Bilaga A3. Tabell 3. Sammanfattning av inkomna synpunkter från Järfälla kommun samt Sökandens bemötande.

Järfälla kommuns synpunkter	Bemötande
<p>Kommunen har ett antal frågeställningar som lyfts i yttrandet. De är bekymrade över att ingrepp sker inom ett naturreservat. Förväntar sig försiktighet och respekt för naturen. Beskrivning av påverkan av tunga fordon och hur man ska ta sig fram till stolparna anses saknas i underlaget.</p> <p>Om projektet kräver transport eller åtgärder främst genom biotopskyddsområdet Stora Ängsnäs ska kommunen kontaktas i god tid innan.</p>	<p>Planerade arbeten inom naturreservatet kommer att utföras vid respektive stolpplats samt i befintlig ledningsgata. Transporter till och från ledningsgatan kommer i första hand ske på allmänna och enskilda vägar. Resterande körning inom naturreservatet kommer att ske i ledningsgatan. Ombyggnationen innebär inga nya intrång på naturmark. Skyddsåtgärder för att minimera påverkan på naturmiljön kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning (MKB)</p> <p>Inga biotopskyddsområden berörs av de planerade åtgärderna.</p>
<p>Kommunen anser att åtgärder ska vidtas i syfte att sänka magnetfälten i bostadshusen längst ledningarna om nivån överskrider 0,2µT efter spänningshöjningen.</p>	<p>Sökanden följer Strålsäkerhetsmyndighetens rekommendationer att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas. • Begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer. <p>Ledningarnas fasfiguration ändras så att magnetfältsnivåerna till följd av planerad spänningshöjning inte överstiger 0,4 µT. Under den nivån kräver Energimarknadsinspektionen ingen utredning av magnetfältssänkande åtgärder.</p>

2.1.3 Sollentuna kommun

I Tabell 4 sammanfattas inkomna synpunkter samt Sökandens bemötande.

Tabell 4. Sammanfattning av inkomna synpunkter från Sollentuna kommun samt Sökandens bemötande.

Sollentuna kommuns synpunkter	Bemötande
Det är viktigt att den planerade höjda spänningen inte fordrar en bredare skogsgata än den befintliga. Det vill säga att de naturvärden som finns inom området inte får påverkas av spänningshöjningen. Under arbetena för att möjliggöra spänningshöjningen är det viktigt att bredden på skogsgatan minimeras och ingrepp undviks på befintliga naturvärden, såsom äldre och grova träd.	Ledningarna har stått på samma plats under en lång tid och naturmiljön har anpassat sig till ledningsgatan med dess fortlöpande underhållsåtgärder. Ombyggnationen sker inom befintlig ledningsgata och innebär inga nya intrång i naturmark och ingen ny påverkan på naturmiljöintressen jämfört med i dag. Se även avsnitt 4.9 Naturmiljö och friluftsliv i Bilaga 2 Miljökonsekvensbeskrivning.
När det gäller magnetfältet från kraftledningarna är det viktigt att 0,4 mikrotlesa inte riskerar att överskridas invid gräns mot befintliga bostadsfastigheter. Skälet är bland annat fastighetsägarnas rätt enligt plan- och bygglagen att uppföra Attefallshus för bostadsändamål.	0,4 uT kommer inte att överskridas i befintliga bostadshus. Sammanfattningsvis bedöms spänningshöjningen av de aktuella ledningarna inte medföra magnetfältsnivåer som starkt avviker från vad som kan anses normalt i boendemiljöer.
Med hänsyn till att det är flera ledningar som är samförlagda i anslutning till Överby är det viktigt att undersöka det sammantagna magnetfältets styrka och utbredning. Det vill säga att det inte räcker att se till effekterna av spänningshöjningen separat. Om magnetfältet riskerar att påverka tillåtna verksamheter i Överby behöver detta belysas.	Spänningshöjningen bedöms inte påverka verksamheten i industriområdet vid station Överby negativt.

2.2 Övriga myndigheter, organisationer och föreningar

Sammanfattning av yttranden från övriga myndigheter, organisationer och föreningar som inbjudits till samråd, samt bemötande, framgår i Tabell 5. Yttrandena i sin helhet redovisas i Bilaga A4.

Tabell 5. Sammanfattning av inkomna synpunkter från övriga myndigheter, organisationer och föreningar samt Sökandens bemötande.

Myndighet	Synpunkter	Kommentarer
E.ON	<p>E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar och har inget att erinra att Vattenfall genomför spänningshöjningen eller vald sträckning.</p> <p>De nya ledningarna kommer att vara direktjordad och det kan medföra att vi behöver vidta isoleringsåtgärder i vårt lokalnät eller flytta lokalnätsledningarna.</p> <p>E.ON vill ha ett samråd med Vattenfall kring åtgärder som måste göras på E.ONs lokalnät i god tid innan spänningshöjningen. Eventuella förändringar i vårt elnät på grund av de nya ledningarna förutsätts bekostas fullt ut av Vattenfall Eldistribution AB.</p> <p>E.ON ser gärna att dessa förstärkningsåtgärder i Vattenfalls regionnät kommer till så snabbt som det är möjligt i och med att vi lokalt är beroende av vad som händer i deras regionnät.</p>	<p>Dialog kommer att föras med E.ON i samband med detaljprojektering.</p> <p>Åtgärder på E.ONs anläggningar kommer att bekostas av Sökanden.</p>
Norrvatten	<p>Norrvatten informerar om att de på området har en huvudvattenledning. Ledningsrätten är ca 8 meter bred. Det innebär en risk att placera anläggningar i närheten och av säkerhetsskäl bör inga anläggningar anläggas inom 10 m från huvudledningen, utan att behovet av skadeförebyggande åtgärder utreds.</p> <p>Starkströmsledningarna alstrar läckströmmar som riskerar att orsaka korrosion på ståldetaljer i ledningsnätet. Norrvatten vill att dessa risker och konsekvenser tydliggörs.</p> <p>Huvudledningarna får inte heller utsättas för vibrationer eller belastning av arbetsmaskiner och transportfordon utan att förstärkningsåtgärder vidtas för ledningen.</p> <p>Förändringar i markprofil får ej ske utan Norrvattens godkännande.</p>	<p>Dialog kommer att föras med Norrvatten i samband med detaljprojektering för att minimera påverkan på Norrvattens vattenledning samt diskussion om behov av skadeförebyggande åtgärder. Erforderliga avtal kommer att upprättas.</p>

	<p>För arbeten som rör huvudvattenledning enligt ovan erfordras avtal med Norrvatten om utförande samt godkännande av bygghandlingar och ritningar.</p> <p>Vidare krävs korsningsavtal för att anlägga ledningar inom Norrvattens ledningsrätt. Norrvatten hänvisar även till deras ledningsanvisningar.</p>	
Sollentuna Energi & Miljö (SEOM)	SEOM är positiva till att Vattenfall bygger de nya ledningarna i luftledningsutförande. Vidare har vi inga synpunkter på ledningsdragningarna.	Sökanden noterar yttrandet.
Svenska kraftnät (SvK)	<p>Svenska kraftnät har i området flera projekt. Vattenfall påverkar med detta projekt SvKs projekt Hamra-Överby 400 kV ledning, projektet Överby-Beckomberga 400kV ledning (och befintlig ledning 200 kV) och projektet Odensala-Överby. Om spänningshöjningen av Vattenfalls ledningar innebär byte av stolpar/stolplplats vid anslutningen av ledningarna till Överby station behöver Vattenfall beakta SvKs planer för de nya ledningarna. SvK har kännedom om Vattenfalls spänningshöjning på delar av stationen och det är en förutsättning att det är klart innan SvK kan påbörja arbetet.</p> <p>Sammanfattningsvis har SvK och Vattenfall ett pågående samordningsforum för pågående projekt i och vid Överby station och önskar att detta fortsätter.</p>	Sökanden noterar detta och har som avsikt att fortsätta det samordnings-forum som pågår.
Trafikverket	<p>Befintlig ledningsgata korsar vägarna 850 Mälarvägen och 267 Stäketvägen som är under statligt väghållarskap. Därtill är väg 267 ett utpekat riksintresse för kommunikationer och ska därmed skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller nyttjandet av anläggningen.</p> <p>Gällande passagera över väg 850 och 267 tolkar Trafikverket det så att det inte planeras ske några fysiska förändringar av stolparna närmast väganläggningarna. Blir det aktuellt med ändrade stolplplaceringar ska hänsyn tas till att tillkommande stolpar placeras på fallfritt avstånd i förhållande till väganläggningarna. Hänsyn ska även tas till att trafikeringen på berörda vägar inte försämras under anläggningsskedet.</p> <p>Planering av tillfartsvägar som ansluter till det statliga vägnätet ska ske i dialog med Trafikverket.</p> <p>Trafikverket önskar även upplysa om att förläggning av ny ledning eller arbete på befintlig ledning inom</p>	På den sträcka där ledningarna går över väg 850 och 267 kommer topplinan på ledningarna att bytas. Hänsyn tas till trafiken på vägarna och ingen negativ påverkan sker.

vägområdet kräver tillstånd från
väghållningsmyndigheten.

Inom aktuell ledningsgata har Trafikverket ett flertal
anläggningar för vägbelysning som kan komma att
påverkas, se kartutsnitt nedan. Eventuell påverkan till
följd av spänningshöjningen och behov av
skyddsåtgärder bör förtydligas i
miljökonsekvensbeskrivningen. Trafikverket
förutsätter att eventuella åtgärder till följd av detta
projekteras och bekostas av ledningsägaren.

Trafikverket har även uppfört viltstängsel utmed
aktuell sträcka av väg 267 och del av väg 850.
Kostnaden för eventuella skyddsåtgärder på
stängslen, såsom jordning, ansvarar ledningsägaren
för.

Dialog kommer att
föras med
Trafikverket i
samband med
spänningshöjningen.
Erforderliga avtal
upprättas.

Skyddsåtgärder
upprättas i samband
med arbetet inför
spänningshöjningen.

2.3 Enskilda särskilt berörda

Synpunkter från enskilda särskilt berörda redovisas nedan. Sökandens bemötande redovisas med *kursiv* text. Yttrandena i sin helhet redovisas i Bilaga A5.

Boende i Kallhälls Villastad, Järfälla kommun

Boende i Kallhälls Villastad har lämnat ett gemensamt yttrande där de motsätter sig denna spänningshöjning. I yttrandet undrar de boende varför kraftledningarna ska vara kvar och spänningen höjas. Hänvisning görs till en överenskommelse som Svenska Kraftnät har gjort med Stockholm stad, Järfälla kommun och Sollentuna kommun om att ta bort kraftledningarna i samstämmighet med kommunernas översiktsplaner.

I yttrandet tas även magnetfält upp, och det hänvisas till Svenska Kraftnäts och Strålsäkerhetsmyndighetens hållning att magnetfält upp till 0.2 μT är att betrakta som normalt. I det planerade projektet arbetas det för att magnetfältet inte ska överstiga 0.4 μT , en nivå som med hänvisning till vetenskapliga studier innebär en signifikant förhöjd risk för att barn ska drabbas av leukemi. Detta är något de starkt motsätter sig då flera är barnfamiljer. De boende vill att Sökanden undersöker möjligheterna att gräva ned ledningarna under mark förbi husen, på samma sätt som det har gjorts med flera andra ledningar i samma område.

De boende skriver att om utredning av spänningshöjningen fortgår ska försiktighetsprincipen i miljöbalken följas. Med det avses att Sökanden ska ha som målsättning att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer. Det avser även befintliga ledningar. De vill därför att ledningarna grävs ned och att det säkerställs att årsmedelvärdet på magnetfältets styrka vid närmaste boendepunkt (tomtgräns) understiger 0.2 μT . De vill också att detta kontrolleras med hjälp av mätningar samt att resultatet från mätningarna delges boende på samma sätt som samrådshandlingarna. Om mätningar visar en högre

magnetfältstyrka än 0.2 μT ska en plan för att minska fältstyrkan till <0.2 μT tas fram och accepteras av boende.

I yttrandet framkommer även funderingar om vad som gäller vid bebyggelse av nya bostadshus exempelvis ett Attefallshus, på den del av tomten som är placerad i närmaste anslutning mot kraftledningarna. Kan det bli ett problem med avseende på avståndet och finns det något schablonavstånd för en 130 kV luftledning. De anger att fyra bostäder av fem idag är belägna närmare kraftledningarna än 40 meter, vilket är över gränsen enligt de i yttrandet angivna beräkningar av schablonavstånd. De önskar slutligen att deras oro tas på allvar och att återkoppling sker.

Sökandens bemötande:

Det stämmer att Svenska kraftnät har tagit bort sin ledningar på ledningssträckningen.

Sökandens sammantagna bedömning är att markkabel på regionnätetsnivå enbart bör användas i undantagsfall där fysiskt utrymme för luftledning saknas (se bilaga A6). Aktuellt projekt innebär att befintliga luftledningar bibehålls med mindre åtgärder. Utrymme för luftledning finns alltså idag och det finns därför inget motiv till att markförlägga dessa. Ett bibehållande av befintliga luftledningar bedöms också medföra minst miljökonsekvenser då de omfattande markarbeten som en markförläggning skulle medföra kan undvikas.

Sökanden betonar att det är befintliga ledningar som kommer att spänningshöjas med få åtgärder på ledningarna. En spänningshöjning av en ledning innebär att man kan överföra mer energi utan att det medför högre magnetfält.

När det gäller elektriska och magnetiska fält utgår Sökanden i sitt arbete ifrån miljöbalkens försiktighetsprincip. Sökanden följer aktivt forskningen inom området för att anpassa sin verksamhet till eventuella risker. Trots mångårig forskning runt om i världen finns ännu inga säkra, entydiga resultat som visar om växlande magnetfält påverkar oss människor negativt. Mot bakgrund av detta bedöms inte EMF ha betydande miljöeffekt.

Det vetenskapliga underlaget anses fortfarande inte tillräckligt gediget för att man ska kunna sätta ett gränsvärde. Energimarknadsinspektionen brukar dock rekommendera att elbolag bör utreda möjligheter för att reducera magnetfältsnivåer vid de platser där människor vistas stadigvarande om magnetfältsvärdet överstiger 0,4 mikrot Tesla (μT). Denna rekommendation följer Sökanden. För de aktuella ledningarna planeras fasfigurationen att ändras så att magnetfältsnivåerna till följd av planerad spänningshöjning inte överstiger 0,4 μT vid närmast belägna bostadshus.

Det vetenskapliga underlaget anses fortfarande inte tillräckligt gediget för att man ska kunna sätta ett gränsvärde. Energimarknadsinspektionen brukar dock rekommendera att elbolag bör utreda möjligheter för att reducera magnetfältsnivåer vid de platser där människor vistas stadigvarande om magnetfältsvärdets årsmedelvärde överstiger 0,4 mikrot Tesla (μT). Denna rekommendation följer Sökanden. För de aktuella ledningarna planeras fasfigurationen att ändras så att magnetfältsnivåerna till följd av planerad spänningshöjning inte överstiger årsmedelvärdet 0,4 μT vid närmast belägna bostadshus. Det årsmedelvärde för magnetfältet som sökanden utgår ifrån baseras på en prognos över framtida strömlaster. Sökanden tar de boendes oro för magnetfält på

allvar och avser att återkomma till dem i frågan innan ansökan om ändring av koncession skickas in till Energimarknadsinspektionen.

När det gäller placering av byggnad nära befintlig regionnätledning gäller starkströmsföreskrifterna (ELSÄK-FS 2022:1). Om luftledning med spänning över 55 kV, såsom gällande ledningar, är belägen på en plats inom ett område som omfattas av reglerna för detaljplanelagt område ska avståndet mellan ny bebyggelse och ledningens närmaste fas vara minst tio meter.

Fastighetsägare 1

Fastighetsägaren anser att det är viktigt att de försiktighetsmått som finns efterlevs och att den magnetiska strålningen ej, vid något tillfälle (maxlast), får överstiga 0,05 μT vid deras tomtgräns ca 30 meter från befintlig ledningsplacering. De anger att de är oroadade att strålning över denna nivå påverkar hur de kan använda sin mark och att det kan krävas ny ledarplacering och stolpflytt.

Sökandens bemötande:

På sträckan mellan station Överby och stolpe 9 är det beräknade årsmedelvärdet för magnetfältet cirka 0,3 μT på 50 meters avstånd ifrån ledningarnas centrumlinje. Bostadshuset på fastigheten är beläget cirka 65 meter ifrån ledningarnas centrumlinje. Årsmedelvärdet för magnetfältet ligger därmed långt under 0,4 μT . Spänningshöjningen av de aktuella ledningarna bedöms därmed inte medföra magnetfältsnivåer som starkt avviker från vad som kan anses normalt i boendemiljöer.